

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК6. МОДЕЛІ МІКРОЕКОНОМІКИ

Освітня програма Економіка

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 2 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Моделі мікроекономіки
Освітня програма	Економіка
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Доктор філософії
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Дисципліна «Моделі мікроекономіки» призначена для підготовки докторів філософії зі спеціальності «Економіка». Мета курсу полягає в формуванні системи знань з методології, методики та інструментарію моделювання мікроекономічних процесів. Ця мета досягається шляхом послідовного викладення теоретичного курсу з проведенням практичних занять.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі наукового ступеня «доктор філософії» повинні: оволодіти теоретичними знаннями та інструментарієм моделювання мікроекономічних процесів; набути вмінь постановки і самостійного розв'язання задач аналізу, прогнозування, прийняття рішень та управління ризиком з використанням методології, методики та інструментарію моделювання мікроекономічних процесів.

Компетентності

ІК Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із

застосуванням математичних методів та моделей.

Програмні результати навчання

PH01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

PH03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

PH08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямків, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Загальні принципи і проблеми моделювання мікроекономічних процесів.	Структуризація економіки. Розробка моделей підсистем і окремих ланок. Узгодження рішень в системі моделей. Основні підходи до побудови систем моделей мікроекономічних процесів. Декомпозиційний і композиційний підходи. Підходи, що розрізняються за ступенем деталізації внутрішніх і зовнішніх зв'язків.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
2.	Тема 2. Багаторівнева оптимізація на основі декомпозиційного підходу.	Метамоделі і моделі підсистем. Умови узгодженості глобального і локального оптимумів. Ітеративні методи побудови деталізованого оптимального плану. Побудова агрегованого плану, узгодженого з деталізованими локально-оптимальними планами. Ітеративне агрегування. Методи апроксимації виробничих потужностей. Узгодження рішень з використанням функції відклику. Узгодження рішень в системі моделей методами рефлексорного моделювання.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
3.	Тема 3. Моделювання	Моделі економічної рівноваги. Оптимальність за Парето. Ядро	Тести, питання,

	економічних взаємодій.	економічної системи. Кооперативна гра. Ядро гри. Рівноважні розв'язки в економічній системі. Некооперативна гра і рівновага Неша. Модель економічної взаємодії підсистем. Співвідношення ядра і рівноваги. Нечіткі коаліції і нечітке ядро. Співвідношення рівноваги і глобального оптимуму. Модель економічної взаємодії держави і населення. Модель економічної взаємодії регіонів.	практичні завдання, кейси
4.	Тема 4. Моделювання економічних взаємодій з використанням теорії ігор.	Матриця вигравів. Змішані стратегії. Криві найкращої реакції. Рівновага Курно. Рівновага Бертрана. Ігри координації.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
5.	Тема 5. Моделі економіки обміну.	Коробка Еджворта. Існування рівноваги. Рівновага та ефективність. Монополія в коробці Еджворта. Ефективність і рівновага. Економічна теорія добробуту. Максимізація суспільного добробуту. Значення теорем економіки добробуту.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
6.	Тема 6. Моделі оцінки і управління потенціалом розвитку підприємства.	Потенціал розвитку підприємства як економічна категорія. Локальні потенціали розвитку підприємства. Моделі оцінки потенціалу розвитку підприємства.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
7.	Тема 7. Моделювання стратегій розвитку підприємств в умовах ринкової економіки.	Процес стратегічного і тактичного планування діяльності підприємства. Стратегічний аналіз діяльності підприємства як складної системи. Діагностика зовнішнього середовища виробничо-господарської діяльності підприємства. Моделі аналізу і прогнозування економічних показників ефективності діяльності підприємства.	Тести, питання, практичні завдання, кейси

8.	Тема 8. Моделі оцінки конкурентоспроможності підприємств.	Вертикальна інтеграція та конкурентна перевага. Оцінка конкурентоспроможності підприємств на основі деконструкції ланцюга вартості. Функціональні аспекти конкурентоспроможності підприємств.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
9.	Тема 9. Моделі формування оптимальної структури і розмірів виробництва підприємств.	Критерії оптимальності виробничої структури і розмірів підприємств. Функціональні моделі формування оптимальної структури виробництва підприємств. Аналіз системи часткових показників ефективності виробництва підприємств.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
10.	Тема 10. Моделювання механізмів управління фінансовою безпекою підприємства.	Концептуальна модель механізму управління фінансовою безпекою підприємства. Моделі оцінки рівня фінансової безпеки підприємства. Моделі вибору стратегії і тактики забезпечення фінансової безпеки підприємства. Комплексна модель оцінки й аналізу загроз фінансовій безпеці підприємства. Моделювання пролонгованої дії загроз фінансовій безпеці підприємства.	Тести, питання, практичні завдання, кейси

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				14
Практичні заняття	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2			16
Самостійна робота																	10	10
Індивідуальні Завдання																	10	10
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	14
Практичні заняття	16
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, Linux, Windows, Пакет прикладних програм Openoffice, MS Office, роздатковий матеріал
-----------------------------------	---

Література:

1. Багашова Н. Бізнес-інкубатори: світовий й вітчизняний досвід створення і функціонування. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. № 11 (1). С. 60–63.
2. Благун І., Кічор В. Статистичний аналіз і моделювання соціально-економічних об'єктів та процесів. Львів : Растр-7, 2022. 320 с.
3. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: навч. посібник. К.: КНЕУ, 2005. 408 с.
4. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія. К.:КНЕУ, 2004. 480 с.
5. Гел Р. Веріан. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід: Підручник. К.:Лібра, 2006. 632 с.
6. Ізмайлова К.В. Сучасні технології фінансового аналізу: навч. посібник. К.: МАУП, 2003. 148 с.
7. Кизим М.О., Забродський В.А., Зінченко В.А. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства. Х., 2003. 144 с.
8. Кривов'язюк І., Рошкевич В. Бізнес моделювання як основа функціонування та майбутнього розвитку підприємства. Економіка та держава. 2013. № 11. С. 23–28.
9. Пономаренко В., Мінухін С. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів. Харків : ХНЕУ, 2013. 244 с.
10. Костіна Н.І., Алексєєв А.А., Василик О.Д. Фінанси: системи моделей і прогнозів: навч. посібник. К.: Четверта хвиля, 1998. 304 с.
11. Швиданенко Г., Ревуцька Н. Формування бізнес-моделі підприємства. КНЕУ, 2013. 423 с.
12. Благун І., Буртняк І., Малицька Г. Прогнозування економічних і

соціальних процесів. Івано-Франківськ, 2012. 131 с.

13. Матвійчук А.В. Аналіз та прогнозування розвитку фінансово-економічних систем із використанням теорії нечіткої логіки. Монографія. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 206 с.

14. Наливайко А. П. Теорія стратегії підприємства: Сучасний стан та напрямки розвитку. К.: КНЕУ, 2001. 227 с.

15. Amit R., Zott C. Business Model Innovation Strategy: Transformational Concepts and Tools for Entrepreneurial Leaders. Wiley, 2020. 368 p.

16. Bock A. Business Model Book, The: Design, build and adapt business ideas that drive business growth. Pearson Business, 2017. 296 p.

17. Gassmann O., Frankenberger K., Choudury M. Business Model Navigator, The: The strategies behind the most successful companies. FT Publishing International, 2020. 424 p.

18. Hague P. The Business Models Handbook: Templates, Theory and Case Studies. Kogan Page, 2019. 336 p.

7. Контактна інформація

Кафедра	Економічної кібернетики, вул. Шевченка, 57, 815 кабінет, https://kek.pnu.edu.ua/ , kek@pnu.edu.ua
Викладач	Благун Іван Семенович
Контактна інформація викладача	ivan.s.blahun@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.4. Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja

Викладач

І.С. Благун